

Dosarul nr. 2ra-604/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. N.Arabadji)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Guzun, V.Buhnaci, L.Pruteanu)

Î N C H E I E R E

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Șchiopu Fiodor,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cozma Stanislav
împotriva lui Șchiopu Fiodor cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 februarie 2016, reclamantul Cozma Stanislav s-a adresat în instanța de judecată cu cererea împotriva lui Șchiopu Fiodor, solicitând în temeiul art.514, 572, 869 CC RM, încasarea de la pârât a sumei de 8 000,00 euro cu titlu de datorie și cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 5 215 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 3000 de lei (f.d.5-6).

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 29 ianuarie 2013 a fost întocmită recipisa de către Șchiopu Fiodor cu privire la un împrumut în sumă de 8 000 euro, de la Cozma Stanislav.

La data de 30 decembrie 2013 și la data de 09 ianuarie 2014 a fost trimisă reclamația privind restituirea sumei împrumutate, la toate adresele cunoscute, faptul recepționării se confirmă prin avizele de recepție anexate la cerere.

A menționat că pârâtul nu a reacționat nici într-un mod la solicitarea reclamantului de a restitui datoria, fapt din care a înaintat acțiunea în instanța de judecată.

La data de 30 mai 2016, Șchiopu Fiodor a depus referință asupra cererii de chemare în judecată și a indicat că acțiunea este tardivă, solicitând respingerea acțiunii reclamantului ca neîntemeiată și tardivă.

La 26 februarie 2018 reprezentantul reclamantului avocatul Covaliov Natalia a înaintat cerere suplimentară, prin care a solicitat și încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 89 911,00 lei pentru perioada 27.12.2013 – 28.02.2018 (f.d.49).

Prin hotărârea din 10 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de avocatul Natalia Covaliov în interesul apelantului Cozma Stanislav, s-a casat hotărârea din 10 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii. S-a încasat de la Șchiopu Fiodor în beneficiul lui Cozma Stanislav datoria în mărime de 8 000 euro, și cheltuielile de judecată suportate cu titlu de taxă de stat în instanța de fond în mărime de 5 215 lei, în instanța de apel în mărime de 3 911,25 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că nu poate fi apreciată ca corectă poziția instanței de fond, expusă în concluzia că, acțiunea lui Cozma Stanislav a fost înaintată cu încălcarea termenului de prescripție general de trei ani în interiorul căruia reclamantul putea să-și apere drepturile sale pretinse pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, întrucât este demonstrat faptul, că suma de 8000 euro a fost împrumutată la 25.05.2011. Astfel, termenul în interiorul căruia reclamantul putea să-și apere drepturile sale pretinse pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată ar fi expirat la 25.05.2014.

Instanța de apel a relatat că, la data de 29 ianuarie 2013, părțile de comun acord au convenit de a confirma faptul transmiterii banilor cu împrumut prin întocmirea unei recipise, fapt, care a întrerupt termenul de prescripție . Astfel, termenul de prescripție nu poate fi calculat din data de 25 mai 2011, data, când efectiv a fost acordat împrumutul, întrucât părțile nu au convenit la o data stabilită de restituire a împrumutului și la data de 29 ianuarie 2013 a fost întrerupt termenul de prescripție, care curgea din data de 25 mai 2011 .

Respectiv la caz, termenul de prescripție a început a curge de la data somării pîrîtului de a restitui împrumutul, adică de la data de 30.12.2016, când a fost recepționată prima somație, expediată pîrîtului. Prin urmare, acțiunea, fiind înaintată în judecată la 26 februarie 2016, indubitabil atestă că, reclamantul și-a valorificat dreptul de a înainta acțiunea în instanța de judecată în interiorul termenului, când reclamantul putea să-și apere drepturile sale pretinse pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată.

La 29 ianuarie 2020 Șchiopu Fiodor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Ca temei de drept a invocat examinarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa recurentului precum și a avocatului acestuia Simion Frumusachi, contrar prevederilor art. 432, alin.(3) lit.b) din Codul de procedură civilă care statuează că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

A notat că instanța de apel a dat o apreciere eronată recipisei din 29 ianuarie 2013 tratând-o drept contract de împrumut prin care s-ar atesta că Cozma Stanislav i-a împrumutat pârâtului/recurentului suma de 8000 de euro.

Astfel, a concluzionat recurentul că recipisa anexată la materialele dosarului nu este un contract de împrumut. Mai mult ca atât, reclamantul urma să probeze existența unui termen exact de restituire a banilor.

A notat că instanța de fond just a menționat că Cozma Stanislav nu a prezentat probe pertinente ce țin de termenul de prescripție.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 26 noiembrie 2019 și a expediat decizia participanților la proces la 16 ianuarie 2020 (f.d.137), însă date de recepționare a deciziei recurate la materialele cauzei lipsesc. Astfel, cererea de recurs declarată la 29 ianuarie 2020 de către Șchiopu Fiodor este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 27 februarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.157), iar potrivit avizului de recepție recursul a fost recepționat de către avocatul Natalia Covaliov în interesul apelantului Cozma Stanislav la 12 martie 2020 (f.d.158), iar Cozma Stanislav nu a recepționat recursul, plicul fiind restituit cu mențiunea „nereclamat” (f.d.159).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimații nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Șchiopu Fiodor.

În ce privește argumentul recurentului precum că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Colegiul menționează că Șchiopu Fiodor nu s-a prezentat, fiind citat public (f.d.121).

Mai mult ca atât, conform avizului de recepție (f.d.105) Șchiopu Fiodor nu a recepționat citația instanței de apel pentru a se prezenta în cadrul ședinței de judecată din 21 mai 2029, plicul fiind restituit cu mențiunea „a expirat termenul de păstrare”.

Conform art.102 alin.(4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Șchiopu Fiodor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru